

PRESENTACIÓ

L'ús de l'aigua a la protohistòria nordoccidental mediterrània

Des de la prehistòria i dins l'àmbit domèstic, la humanitat s'ha hagut de proveir d'aigua per a múltiples usos, des del seu proveïment natural –aigües superficials, subterrànies o fluvials– per a les necessitats més bàsiques com ara beure, coure aliments o rentar-se, fins a canalitzar-la i embassar-la per cuidar la seva qualitat, mantenir-la i preservar-la.

Essencial per a l'agricultura i la ramaderia, sabem que l'aigua fou un bé escàs durant la protohistòria mediterrània. No coneixem en aquest període sistemes monumentals d'enginyeria hidràulica com trobarem més tard a l'època romana centrats principalment en els problemes de proveïment de les ciutats i abastiment per a la població –aqüeductes, fonts, molins, canals, clavegueres– amb una gran informació, cosa que en la protohistòria resulta encara un camp verge.

Malgrat l'escassetat de la investigació sobre els sistemes de proveïment, de conducció, embassament, abastiment i evacuació d'aigües en la protohistòria de la Mediterrània occidental, hi ha hagut darrerament un increment continuat fins avui dia, de treballs individuals, de síntesis, de tesis doctorals i de reunions científiques que van perfilant la varietat d'agencaments i dispositius relacionats amb la gestió de l'aigua per a l'abastiment de la població i l'aplicació de múltiples activitats artesanals.

L'aigua és i ha estat tan vital per al desenvolupament de la humanitat que no és res estrany de trobar al llarg de la seva història gestos no substancials, llocs de culte amb ofrenes d'objectes de prestigi i valor dedicats a divinitats relacionades amb l'aigua i col·locats en els naixements i confluències de rius, en zones d'aigües estancades, com guals, xaragalls o estanys.

Aquest dossier és una aportació més sobre la investigació de l'aigua durant la protohistòria nord-occidental, on s'exposa el cas excepcional dels Vilars sobre l'explotació dels seus propis recursos hídrics i la seva canalització dins l'assentament, així com els treballs de síntesi sobre la recollida de tots tipus d'agencaments domèstics, privats i col·lectius, que s'han documentat d'alguna manera com un element més en la investigació catalana. També es presenta un treball de síntesi del sud de França sobre llocs de culte relacionats amb l'aigua.